

MIT ÜLTESSÜNK?

BEPORZÓBARÁT NÖVÉNYEK LISTÁJA

A Hegyvidéki Önkormányzat **Méhbarát Kerület** programjának keretében az alábbi kiadvánnyal szeretnénk segíteni a magánkertek, társasházi kertek, intézményi kertek, teraszok és balkonok tulajdonosait, valamint azokat a közterületi zöldfelület kezelőket, akik szívügyüknek tartják azt, hogy a környezetükben, az általuk gondozott zöld területeken a beporzó rovarok megfelelően gazdag, változatos táplálékra leljenek.

Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – olyan növényeket válogattunk össze, amelyek virágport és édes növényi nedveket kínálnak a beporzó rovaroknak, hiszen a víz mellett ezek a legfőbb éltető forrásaik.

A beporzóbarát növények ültetésével és itatók kihelyezésével nagyon sokat tehetünk ezekért a hasznos kis élőlényekért, elősegíthetjük a számuk növekedését, s ezáltal a biológiai sokféleség fenntartását.

A listában a növények neve mellett feltüntetett * = csillag jelöli a Magyarországon természetes módon is előforduló, őshonos fajokat.

Az őshonos fajok ültetését meghálálja az élővilág, emellett azoknak a növényeknek, amelyeknek hazánk a természetes élőhelye, a gondozása is könnyebb feladat.

Bízunk benne, hogy a kiadványunkat haszonnal forgatja majd minden érdeklődő.

Abban pedig biztosak vagyunk, hogy minden beporzóbarát magánkert, intézményi kert, társasházi kert, balkon, park, vagy más közterületi zöldfelület nem csupán a rovarok számára okoz majd örömet, hanem azoknak is, akik gondozzák, akik ott élnek, vagy akik ellátogatnak oda.

BEPORZÓBARÁT, ÖRÖMTELI KERTÉSZKEDÉST KÍVÁNUNK!

1. ERKÉLYRE, TERASZRA, BALKONLÁDÁBA, CSERÉPBE ÜLTETHETŐ NÖVÉNYEK

LÁGYSZÁRÚ NÖVÉNYEK

- **A virágzó fűszer- és gyógynövények kiváló virágpor- és nektárforrást jelentenek a beporzók számára.**
- **Levendula** (*Lavandula angustifolia*)
- **Orvosi székfű vagy Kamilla** (*Matricaria chamomilla*)*
- **Kakukkfű** (*Thymus*) **fajok**
- **Majoránna** (*Majorana hortensis*)
- **Bazsalikom** (*Ocimum basilicum*)
- **Citromfű vagy Anyaméhfű** (*Melissa officinalis*)*
- **Menta** (*Mentha*) **fajok**
- **Metélgöngyölgy vagy Snidling** (*Allium schoenoprasum*)
- **Zsázsa** (*Lepidium*) **fajok**
- **Zsálya** (*Salvia*) **fajok**, például: **Mezei zsálya** (*Salvia pratensis*)*,
- **Ligeti zsálya** (*Salvia nemorosa*)*, **Lózsálya** (*Salvia verticillata*)*
- **Margaréta** (*Leucanthemum*) **fajok**, például: Réti margitvirág (*Leucanthemum vulgare*)*
- **Verbéna vagy Közönséges vassfű** (*Verbena officinalis*)*

VIRÁGOS DÍSZNÖVÉNYEK

- **Pünkösdi szegfű** (*Dianthus gratianopolitanus*)
- **Büdöske vagy Bársonyvirág** (*Tagetes*) **fajok**, például: **Kisvirágú bársonyvirág** (*Tagetes patula*)
- **Petúnia** (*Petunia*) **fajok**
- **Fehér mézvirág vagy Illatos ternye** (*Lobularia maritima*)
- **Kerti árvácska** (*Viola × wittrockiana*)
- **Estike vagy Görögviola** (*Matthiola longipetala*)
- **Nyári viola** (*Matthiola incana*)

A gyümölcsök közül javasoljuk a **szamócát** és a **citrusféléket**, a zöldség-növények közül pedig javasoljuk például a **paprikát** és a **paradicsomot**, melyek alkalmasak nagy cserépben vagy balkonládában való tartásra.

2. ELŐKERTBE, KISKERTBE TELEPÍTHETŐ NÖVÉNYEK

CSERJÉK

- **Közönséges orgona** (Syringa vulgaris) és fajtái
- **Illatos nyáriorgona** (Buddleja davidii) és fajtái
- **Repkényszőlő** (Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii')
- **Közönséges borostyán** (Hedera helix)*
- **Közönséges aranyeső** (Laburnum anagyroides)*
- **Galagonya** (Crataegus) **fajok, fajták**, például: **Egybibés galagonya** (Crataegus monogyna)*, **Cseregalagonya** (Crataegus laevigata)*
- **Som** (Cornus) **fajok, fajták**, például: **Húsos som** (Cornus mas)*,
- **Veresgyűrű som** (Cornus sanguinea)*
- **Kökény** (Prunus spinosa)*
- **Dízbirs** (Chaenomeles) **fajok, fajták**
- **Madárbirs** (Cotoneaster) **fajok**
- **Mogyoró** (Corylus) **fajok**
- **Lonc** (Lonicera) **fajok**, például: **Ükörkelonc** (Lonicera xylosteum)*
- **Kerti mályvacserje** (Hibiscus syriacus) és fajtái
- **Közönséges fagyal** (Ligustrum vulgare)*
- **Varjútövisbenge** (Rhamnus catharticus)*
- **Kutyabenge** (Frangula alnus)*
- **Fehér hóbagyó** (Symphoricarpos albus var. laevigatus)
- **Hamvas kékszakáll** (Caryopteris incana) és **Angol kékszakáll** (Caryopteris x clandonensis)
- **Sudárzsálya** (Perovskia) **fajok**, például: **Kék sudárzsálya** (Perovskia atriplicifolia), **Ürömlevelű sudárzsálya** (Perovskia abrotanoides)
- **Közönséges sóskaborbolya** (Berberis vulgaris)*
- **Illatos jezsámen** (Philadelphus coronarius)
- **Rózsa** (Rosa) **fajok**, például: **Vadrózsa** vagy **Gyepűrózsa** (Rosa canina)*
- **Ribiszke** (Ribes) **fajok és fajták**

LÁGYSZÁRÚ NÖVÉNYEK

- **Dísznapraforgó** (Helianthus annuus) **fajták**
- **Csillagfürt** (Lupinus poliphyllus)
- **Begónia** (Begonia) **fajok**
- **Napvirág** (Helianthemum) **fajok**
- **Kék szamárkönyér** (Echinops ritro)* és változatai
- **Ibolya** (Viola) **fajok**
- **Nárcisz** (Narcissus) **fajok és fajták**
- **Tulipán** (Tulipa) **fajok és fajták**

- **Jácint** (Hyacinthus) **fajok és fajták**
- **Gyöngyike** (Muscari) **fajok**, például:
Fürtös gyöngyike (Muscari neglectum)*,
Örmény gyöngyike (Muscari armeniacum)

- A zöldségnövények közül az 1. pontban felsorolt paradicsom és paprika mellett javasoljuk a sárgadinnyét, görögdinnyét, uborkát.
- Az 1. pontban (Erkélyre, teraszra, balkonládába, cserépbe ültethető növények) felsorolt növények közül mindegyik ültethető előkertbe, kiskertbe is.

3. NAGYOBB KERTBE ÜLTETHETŐ NÖVÉNYEK

FÁS SZÁRÚ NÖVÉNYEK

- **Gyümölcsfák**, például: **almafélék, barack, meggy, cseresznye, birs, mandula, naspolya**
- **Sajmeggy** (Cerasus mahaleb)*
- **Fűz** (Salix) **fajok**
- **Szelídgesztenye** (Castanea sativa)*
- **Kislevelű hárs** (Tilia cordata)* és **Nagylevelű hárs** (Tilia platyphyllos)*
- **Japánakác** (Sophora japonica) vagy új nevén **Közönséges pagodafa** (Styphnolobium japonicum)
- **Lilaakác** (Wisteria sinensis),
- **Májusi zelnice** vagy **Zelnicemeggy** (Prunus padus) *

Az 1. pontban (Erkélyre, teraszra, balkonládába, cserépbe ültethető növények) és a 2. pontban (Előkertbe, kiskertbe telepíthető növények) felsorolt cserjék és virágos lágyszárú növények közül bármelyik ültethető nagyobb kertbe is. **Trombitafolyondárt** (Campsis radicans), mivel nagy helyet kívánó cserje (erőteljesen terjeszkedik), nagyobb kertbe célszerű telepíteni.

4. PARKOKBA ÜLTETHETŐ NÖVÉNYEK

Gyümölcsfák díszváltozatai ajánlottak, például: **díszalmák, díszkörték, díszcseresznyék**, kivéve a telt virágú fajtákat.

Az 1. pontban (Erkélyre, teraszra, balkonládába, cserépbe ültethető növények), a 2. pontban (Előkertbe, kiskertbe telepíthető növények) és a 3. pontban (Nagyobb kertbe ültethető növények) felsorolt fás szárú és lágyszárú növények közül bármelyik ültethető parkba is.

- **Tölgy** (*Quercus*) **fajok**
- **Kínai mézesfa vagy Evódia** (*Tetradium hupehensis*)
- **Juhar** (*Acer*) **fajok**, például: **Korai juhar** (*Acer platanoides*)*, **Hegyi juhar** (*Acer pseudoplatanus*)*, **Tatár juhar** (*Acer tataricum*)*, **kivéve**: Zöld juhar (*Acer negundo*)
- **Berkenye** (*Sorbus*) **fajok**, például: **Barkóca berkenye** (*Sorbus torminalis*)*

5. NAGYOBB, PARLAGON ÁLLÓ TERÜLETEKRE ÜLTETHETŐ NÖVÉNYEK

- **Közönséges cickafark** (*Achillea millefolium*)*
- **Koriander** (*Coriandrum sativum*)
- **Vadmurok** (*Daucus carota*)*
- **Mezei varfű** (*Knautia arvensis*)*
- **Baracklevelű harangvirág** (*Campanula persicifolia*)*
- **Bókoló bogáncs** (*Carduus nutans*)*
- **Terjőke kígyószisz** (*Echium vulgare*)*
- **Nyúlszapuka vagy Réti nyúlhere** (*Anthyllis vulneraria*)*
- **Bíborhere** (*Trifolium incarnatum*)
- **Pasztinák** (*Pastinaca sativa*)*
- **Lucerna** (*Medicago*) **fajok**
- **Festő csülleng** (*Isatis tinctoria*)
- **Réti margitvirág** (*Leucanthemum vulgare*)*
- **Pézsmamályva** (*Malva moschata*)
- **Baltacim** (*Onobrychis viciaefolia*)
- **Szarvaskerep** (*Lotus corniculatus*)*
- **Orvosi szappanfű** (*Saponaria officinalis*)*
- **Gilisztaúzó varádics** (*Tanacetum vulgare*)*
- **Téli sarjadékhagyma** (*Allium fistulosum*)
- **Ökörfarkkóró fajok**, például: **Dúsvirágú ökörfarkkóró** (*Verbascum thapsiforme*)
- **Körömvirág** (*Calendula officinalis*)
- **Magvas gomborka** (*Camelina sativa*)*
- **Csabaíre vérfű** (*Sanguisorba minor*)*
- **Parlagi pipitér** (*Anthemis arvensis*)* és **Festő pipitér** (*Athemis tinctoria*)*
- **Kék búzavirág** (*Centaurea cyanus*)*
- **Réti imola** (*Centaurea jacea*)*
- **Mezei katáng** (*Cichorium intybus*)*
- **Vetési szarkaláb** (*Consolida regalis*)* és **Kerti szarkaláb** (*Consolida (Delphinium) orientalis*)
- **Tarka koronafürt** (*Coronilla varia*)*
- **Tejoltó galaj** (*Galium verum*)*
- **Közönséges orbáncfű** (*Hypericum perforatum*)*

- **Évelő len** (*Linum perenne*)*
- **Erdei mályva** (*Malva sylvestris*)*
- **Estvéli mécsvirág** (*Melandryum noctiflorum*)*
- **Közönséges szurokfű vagy Oregánó** (*Origanum vulgare* subsp. *vulgare*)*
- **Mezei pipacs** (*Papaver rhoeas*)*
- **Lándzsás útifű** (*Plantago lanceolata*)*
- **Rezeda** (*Reseda*)
- **Mezei zsálya** (*Salvia pratensis*)*, **Ligeti zsálya** (*Salvia nemorosa*)* és **Lózsálya** (*Salvia verticillata*)*
- **Hólyagos habszegfű** (*Silene vulgaris*)*
- **Pohánka vagy Hajdina** (*Fagopyrum esculentum*)
- **Mézontófű vagy Facélia** (*Phacelia tanacetifolia*)
- **Fehér mustár** (*Sinapis alba*)
- **Tavaszi káposztarepce** (*Brassica napus*), **Réparepce** (*Brassica rapa*)
- **Vadrepce** (*Sinapis arvensis*)*
- **Boglyas szappangyökér vagy Buglyos fátyolvirág** (*Gypsophila paniculata*)*
- **Napraforgó** (*Helianthus annuus*)
- **Orvosi somkóró vagy Mézkerep** (*Melilotus officinalis*)*
- **Fehér somkóró** (*Melilotus albus*)*
- **Csillagfürt** (*Lupinus*) **fajok**
- **Bükköny** (*Vicia*) **fajok**, például: **Vetési bükköny** (*Vicia angustifolia*)*

Ezek a növények **kisebb és nagyobb kertekben, parkokban és balkonokon** is ültethetők.

A **Gyermekláncfű** vagy **Pongyola pitypang** (*Taraxacum officinale*) is nagyon kedvelt növény, a beporzók örömmel látogatják.

MINDANNYIAN TEHETÜNK A BEPORZÓ ROVAROKÉRT!

A kiadvány a Méhbarát Kerület program keretében, a Hegyvidéki Méhbarát Hálózat tagjainak a közreműködésével készült.

A LISTÁT ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK:

Donkó Kata Sára állattenyésztő mérnök és **Rácz Tímea** agrármérnök, Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ Használat-génmegőrzési Intézet Méhészeti és Méhbiológiai Osztály
A lista összeállításában közreműködtek:
Sütöriné Dr. Diószegi Magdolna egyetemi adjunktus, Szent István Egyetem Kertészettudományi Kar
Dr. Csontos Péter botanikus, élővilágvédelmi szakértő
Sipos József - Sipos Gazda növényorvos, méhészmester

Kiadó: Hegyvidéki Zöld Iroda, Budapest | 2020

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

